

משרד החקלאות
ופיתוח הכפר

ארוצים ומסורות בגינה הקהילתית - אוסף רעיונות

כנס גינון קהילתי - ינואר 2019
סיכום סדנה בהנחית עדי ברזון

נרשם וסוכם ע"י עדי ברזון - יועצת למשרד החקלאות במיזם 'אתרי חקלאות יישובית'

שאלות שיכול לכלול מיפוי צרכים:

- מי קהל היעד?
- מי הקהל שמגיע בדרך כלל? האם אנחנו רוצים להרחיב חשיפה של הגינה לעוד קהלים?
- מי הם השכנים של הגינה?
- אילו מוסדות יש מסביב לגינה ובשכונה או ביישוב בכלל?
- מי הנהנים מהגינה? איך יוצרים קשר דו כיווני?
- מי הם השותפים הפוטנציאליים להיות פעילים? (אפשר לבחון ממגזרים שונים – חינוך, עסקי, תרבות...)
- על איזה תקופה בשנה אנחנו מדברים? מה הצרכים הפיזיים של הגינה?
- איך משלבים את קהלי היעד המגוונים?

המלצה: לערוך באחד האירועים סקר לבחון את הרצונות של המשתתפים.

אירועים במעגל השנה:

ספטמבר – אוקטובר:

1. פסטיבל פתיחת שנה – שנת לימודים (בשילוב עם בתי הספר והגנים)
2. פסטיבל הפיוט
3. פסטיבל אושפיזין בגינה – ביקורים בגינות/ גינות מארחות גינות אחרות

פעילויות:

- מנדלות מחומרים טבעיים
- ברכה צומחת (המשלבת הדבקה של זרעים)
- בניית סוכה בגינה (שתשמש אח"כ כסככת קבע)
- סדנת הכנת קישוטי סוכה טבעיים
- מוביליים
- שבשבות רוח (בהתאמה לסתיו ואופיו הרוחני)
- כדורי זרעים
- עץ משאלות לשנה החדשה
- תערוכת תהליך ההקמה / מאין באנו ולאן פנינו?
- סיור מודרך בגינה – מחפשים את המטמון/ הצמח/ העץ גינה
- שעת סיפור – מר זוטא ועץ התפוחים, או פעילים מספרים
- בחירת שם לגינה
- מופעים של גני ילדים – בתיאום מראש
- מופעי מוסיקה ושירה
- תקיעת שופר
- דריכת ענבים
- מסיק זיתים – הכנת זיתים כבושים או שמן
- הרצאה/ סדנא – על דבורים/ דבוראות/ וכו
- התנסות בהפקת דבש/ ביקור של דבוראי בגינה
- מפות של הגינה – צילום רחפן של הגינה

גיבון:

- פינוי גזם
- עישוב
- פיזור וחידוש רסק עץ
- פינוי ערוגות וצמחים שהתייבשו
- שימור זרעים בכדורי זרעים

אוכל:

- מיץ רימונים
- תפוחים אפויים במדורה
- פיתוח מתוקות בסאג'
- סתם פירוק רימונים – אנשים/ ילדים מתים על זה
- ואח"כ לאכול עם קצת יוגורט

נובמבר - דצמבר:

1. מסיבת פיזור גזם 2. מסיבת קשירת חנקן

פעילויות:

- הכנת מנדלה מירקות חורף
- סיורי פנסים בלילה לחיפוש חיות
- הכנת פנסים מצנצנות ישנות
- הכנת חנוכיות מבוץ/ נייר
- מעגל תפילה לגשם

אוכל:

- הכנת לביבות ירק
- מרק זרעים ושורשים
- מאכלי ליקוט
- פוייקה ומדורה
- חסה מגולגלת עם גבינה
- סלט עלים קטנים ראשונים מהגינה
- הכנת חומס / ממרח שעועית / מרק עדשים - בהמשך למסיבת קשירת חנקן
- שוקו חם או תה חם וכדורי תמרים (בהמשך לכדורי זרעים אבל אכיל)

3. מסיבת תפילה לגשם 4. מסיבת חורף

- ליקוט ראשוני
- שוק קח-תן
- מסיבת עישוב לאור ירח
- אנשים יוצרים מהגינה מעבירים פעילויות חורפיות

גיבון:

- גיוס לערוגות משותפות
- נטיעת עצים
- שתילת קטניות (לקשירת חנקן)
- שתילת ירקות חורף
- זריעת פרחי בר ופקעות
- פיזור קומפוסט
- חפירת שלולית חורף
- תיעול מי נגר
- סוול

ינואר - פברואר:

1. מסיבת ט"ו בשבט / חג העץ

פעילויות:

- אמץ עץ - כל משפחה מאמצת עץ, נותנת לו קומפוסט, מכינה שלט
- סדנאות שימוש בתוצרי העץ (הכנת כף, קליעה, מובייל, נייר, ריהוט)
- מסיבת חיפוי - מירוץ מריצות
- כתיבת שירה לעצים ולגן
- ליקוט של עשבי בר ובישול

אוכל:

- פירות הדר - מיצים, סוכריות, סלט פירות
- סלט משפחתי גדול מתוצרי הגינה
- ארוחת ליקוט
- כדורי פירות יבשים ואגוזים
- ערמונים על האש/ קליית פאקנים

2. יום המשפחה (ל' בשבט)

- הכנת עציצים מתכלים מעיסת נייר ובוץ
- הכנת מתנות לעצים מחומרים טבעיים ו/או מתקני האכלה לציפורים, תיבות קינון
- פיסול מפירות יבשים והדרים
- הכנת בובות אצבע מבלוטים
- קבלת שבת משפחתית

גיבון:

- זריעת דלועים, הכנת מנבטות לצמחי אביב - קיץ
- ושהמשתתפים יטפלו בהם בבית עד למועד השתילה בקרקע.
- סדנת ייחורים
- סדנת גיזומים
- הטמנת גלעינים - שקדים, בלטיום, אגוזים

מרץ - אפריל:

1. מסיבת אביב

פעילויות:

- שוק קח - תן
- מסיבת החלפת זרעים
- שוק אוכל
- שיתוף במנהגי החג של עדות שונות
- פעילויות בנייה באדמה
- סדנא/ הרצאה בנושא בע"ח וצמחים שמתחפשים
- הכנת מסכות מכפות תמרים/ חומרים טבעיים
- אחרים וזרעים מסוגים שונים
- איפור מהטבע
- יציאת מצרים בגינה - המחזה ומשחק בנושא

אוכל:

- מצות
- ירקות מתחפשים (מפסלים איתם כל מיני דברים)
- ייבוש צמחי תבלין
- הכנת זעתר

גיבון:

- שתילות אביב - קיץ
- סדר בגינה
- קומפוסט
- פרויקט גדול
- ערוגה למשיכת פרפרים
- מלון לחרקים
- הכנת תיבות קיבון לציפורים ומתקני האכלה

מאי - יוני:

1. מסיבת קיץ

פעילויות:

- מדורה
- מדורה אקולוגית (הכנת תנור שמש / פעילות אחרת)
- הכנת חץ וקשת מענפי הגיזום
- איסוף זרעים
- הכנת תיונים
- הכנת מקלעות חיטה
- סדנת קליעת סלים
- הכנת סלים לשבועות מחומרים שונים - ושכל משפחה תקח טנא מתוצרי הגינה שלה

אוכל:

- תפוח אדמה ממולא צמחי תבלין וביצה במדורה
- תמרשמו - תמר על שיפוד במדורה
- פופ חיטה - חיטה שנקצרה על האש
- טחינת קמח - כל התהליך והכנת לחם ינדיאני או פיתות

גיבון:

- מבוך תירס
- מקשת אבטיחים (עדיף מוקדם יותר)
- מחזור גידולים
- סגירת ערוגות לדישון בקיץ

3. ל"ג בעומר, שבועות

2. מסיבת סוף שנה

- הכנת זרי פרחים
- פיסול מזרעים ותרמילים וחימר או בוץ
- אירוע הוקרה וגיבוש לפעילים.
- להכיר לשכונה את הגינה - דרך צמחי תבלין
- אתיופיים - סלטים, הכנת תיונים, יבוש צמחים, לחשוף אנשים לגינה ולתרבות.
- להשתמש באתר העיריה, לחלק פליירים בשכונה.
- לעשות תצוגה של פירות וירקות ולהראות את הזרעים שלהם.
- מאכלים של העדה - לקרב בין תושבי

חלוקת תפקידים לקראת אירוע:

- ניהול ותיאום כל האירוע - אחראי אירוע
- רשימת כיבוד (אפשר גם לבקש מכל אחד
- שיביא משהו - תמיד עובד)
- אחראי פרסום ויח"צ
- מפעילים לילדים
- אחראי פירוק והקמה
- רישום בכניסה
- מתאם אמנים - שירה בציבור, הרכבים מוסיקלים וכו

סקורות מימון פוטנציאליים

- גבייה ממשותפים
- השתתפות עצמית - בשווה כסף (מביאים מצרכים)
- עמותת יחדיו/אגף הרווחה
- משרד החקלאות
- משרד להגנת הסביבה
- קרנות
- ביטוח לאומי
- קרן של"י
- ג'וינט

